

Kilencszázezerrel kevesebb téglá Növekvő tudásszomj

Márciusig 700 ezer darab nyerstéglát kellett volna elkészíteniük. Gyártottak 350 ezret, amiből a hideg időben elfogyott 170 ezer. Ennyi elmaradást behozni nagyon nehéz. No, majd nyáron, jó időben!

Október hónap végére közel 900 ezerrel emelkedett az adósság. Tehát az elmaradást elmaradással tetézték. Pedig az előző években a szőregi téglagyár az iparág legjobb üzeméi közé tartozott.

Oka: létszámihiány

Miért ez a nagymértékű elmaradás?

— Kettős oka van. Az időjárás meg a létszámihiány. A tél nagyon kemény volt. A több mint 500 ezer darabos márciusi elmaradást behozni nagyon nehezen bár, meg lehetett volna próbálni. Csak... — Csányi Ferenc teleppelvezetővel beszélgetünk —, csak közbeszólt a létszámihiány.

Engedélyezett létszámuk 74 fő volt szezonidőben. Ezzel szemben állományi létszámuk egyetlen nap sem haladta meg az 54-et. Ebből még mindig voltak hiányzó: szabadságolás, betegállomány stb. 48-50 emberrel több sosem dolgozott.

— Néhány évvel ezelőtt még én agáltam az embereket, hogy menjenek tsz-be dolgozni. Most már fordított a helyzet. A termelőszövetkezetek gépesítésétől sem várható, hogy nagyobb mennyiségű munkaerő szabadul majd fel.

A szezon nyolc hónap

Az üzem eléggé modern. A szociális körülmények megfelelőek, meg anyagilag sem járnak rosszul az ott dolgozók, ha dolgozhatnak. Mert a téglagyárakban még mindig időszakos a munka! Nyolc hónapig tart a szezonidő, négy hónap pedig az időjárástól függ. Ilyenkor azután az ott dolgozókra egy «kis» kényszerpihenő vár. A fagyzsabadság alatt nem kapnak munkabért, téppénzt sem — egyedül csak az ingyenes gyógykezelés folytonos.

— Így bizony nehéz ebben a «munkaerőhiányos» világban» dolgos kezet kapni. Aki menni akar, nem is tartóztathatom. Ki kell adnom a munkakönyvét.

És van itt még egy országos probléma is. Máról holnapra élnek — azaz csupán egy-egy vagon szén érkezik nap-nap után a telepre. Amikor délután leteszik a munkát a műszak dolgozói, nem tudják, reggel mire jönnek be. Megoldás? Nem rajtuk múlik.

Baj van a munkafegyvellemmel

— Az említett indok mind így igaz — helyesli Oláh Lajos, a téglaiipari vállalat igazgatója a szőregi teleppelvezető szavait. — De volt ott egy kis szervezési hiba is! A vezetőket kiengedték a kezükből a telepet. Nem volt olyan jó a kollektíva, mint az előző években. A közönségi szellem ilyen vagy olyan alakulása pedig nagyon befolyásolhatja a termelést.

Nem válaszként, de talán erre gondolva mondott el egy példát Csányi Ferenc.

— A munkaerőhiány bizonyos megalkuvásokat von maga után. Mi, vezetők kénytelenek vagyunk enge-

dékenyebbek lenni. Ellenkező esetben olyasmi történik, mint amit elmondok. Valakire rászóltam, mert rosszul végezte munkáját. Nyolc napig felém se nézett, azután önkényesen itthagya a telepet. De azóta hallottam már róla. «Jóformán sétálok, s megkeresem a hávi kétezerét» — mesélte itteni ismerőseinek. Ilyen és hasonló esetek bizony nem erősítik a munkaszellemet.

És most?

Ezután mi lesz az iparág egyik legjobb vállalatával? Bár már a 63-as szezonnak vége s így ebben az esztendőben sok változás nem várható, de mi lesz jövőre?

— A helyzet eléggé megoldhatatlannak látszik. Honnan vegyünk embert? Még pontosan nem tudom. Egyelőre próbálkozunk. Néhány hét múlva készülök Csongrádra, már a jövő szezonra próbálom embereket szerződtetni. Talán így majd sikerül.

Ki a felelős?!

Egy ktsz-ról, ahol még sok a tennivaló

Az előadói asztal és a hallgatóság sorai között alig félméternyi a távolság. S mégis úgy ülnek itt egymással szemben — az elnökség és a tagság —, mintha magas kösziklák szabnák a határát, s csak éppen annyi a rés, amelyen át egy-két «lövöldözhetik». A légkör feszült, a hangulat ellenségeskedő.

Az egyik legégetőbb probléma

Az Energia- és Vasipari Szolgáltató Ktsz. rengeteg problémájából a legfontosabbakat megemlítette a beszámoló is. Harmadik négyedéves tervteljesítésük — bár jobb, mint a feléves volt — 93,6 százalékos. Az elmaradás több tervezési és szervezési hibából adódik elsősorban. A műszaki előkészítés, a munkahelyek ellenőrzése, az anyagellátás — sok esetben nem megfelelő.

A jelenlegi munkafegyvellem is nagyon sok kívánivalót hagy maga után. A munkaidőt sokkal jobban ki lehetne és ki kellene használni. Ismertette az elnök a szö-

vetkezet egyik legégetőbb problémáját. Azt, hogy bár a lakosság kielégítésének szempontjából okvetlenül szükségesnek mutatkozik a rádió és televízió szolgáltató részlegük jelenlegi kapacitásának fenntartása, a GELKA azonban mindezek ellenére megvonta ettől a részleget a garanciális javításokat. Ez a szövetkezetnek részben létszámproblémát, részben pedig jelentős anyagi kárt jelent. Említette, hogy a lakatos és vízvezeték-szerelő részleget szakmészekhez szándékoznak csatolni. Kérte a szövetkezet tagságát, hogy az említett hiányosságokhoz, a felvetett problémákhoz szóljanak hozzá.

Mint legtöbb esetben, itt is nehezen indult a véleménynyilvánítás. Talán azért, hogy azután mind kihívóbban, vádaskodóbban jöjjenek a vádak özöne. Így kezdődött:

Máról holnapra

— Jó szakembereink vannak — itt már elmondották ezt több ízben —, s mégis máról holnapra él a szövetkezet. Mi az oka ennek? — És a kérdező megadta a választ is. — A tervszerűtlenség és a szervezatlenség. Hogy lehet az, hogy nálunk még mindig nem ismerik azt a fogalmat, hogy tervgazdálkodás?! Vizsgálódunk, beszélünk, vitatkozunk, támadunk — eredmény nélkül!

— Határozottunk már eléget! — így a következő. — Egyszer már hajtsunk is végre valamit!

— És a többiek: — A GELKA nem veszi át az embereinket, akik feleslegessé váltak az ő általuk kiadott rendelkezés értelmében. Ma nem lehet csak úgy kitenni senkit! És miért van szükség ilyen korlátozásra, hiszen az utóbbi időben a részleg munkaelátottsága napról napra — ahogy a tv-tulajdonosok száma — növekedett. Szerződéses munkáink többsége — a villany-szerelő részlegnél — kötbérezett. Az év első felében kifizetett 56 ezer, és a most folyamatban levő 8 ezer forintos kötbérről ki a felelős?!

— Hiába mondjuk, hogy a lakatosok rossz emberek, nehez velük kijönni, még sok a baj körülöttük. Elküldjük őket. Akkor már jobb emberek lesznek?!

Fejétől búzlik a hal

— A szerveztlenség, a kellő ellenőrzés hiányzik! — hangsúlyozták többen is.

Hazánkban ma a továbbtanulás társadalmi jelenség, s nincs a társadalomnak egyetlen rétege, ahol ne tanulnának tovább egyre többen a felnőttek valamilyen fokon — alsó-, közép-, vagy főiskolai szinten. Igen nagy a különböző üzemi, szakmai, vagy termelőszövetkezeti akadémiákon továbbtanuló felnőttek száma.

Az MSZMP VIII. kongresszusának határozata kimondja: «Fejlődésünk megköveteli, hogy megszüntessük a szakemberképzésben meglévő lemaradást... oktatási intézményeinket úgy fejlesszük, hogy elegendő számban legyenek mérnököink, szakembereink», stb.

Ennek megvalósításában közoktatásunk igen jelentős szerepet töltött be az esti levelező felnevelésében eddig is, de ezután még inkább nő ennek jelentősége. Kádár elvtárs a párt VIII. kongresszusán beszámolójában elmondotta: «Ma már az iskola a továbbtanuló felnőtteknek is otthona. Dolgozó népkultúrájában fejlődik ki abban, hogy évről évre növekszik a termelőmunkát végző tanuló felnöt-

tek száma, 1959-ben 138 000, 1961/62-es tanévben több mint 210 000 felnőtt tanult». Ezek a számok állandóan növekednek.

A falu szocialista átszervezése a paraszt-ság művelődésének is nagy lendületet adott. A mezőgazdasági egyetemek és főiskolák nappali és levelező tagozatán 7000, a felsőfokú mezőgazdasági technikumban 25 000, a felnőtt és ifjúsági mezőgazdasági szakmunkásképzésben pedig csaknem 90 000 ember vesz részt.

Ez a tanulási kedv mindinkább általános jelenség hazánkban, és a szabad idő növekedésével még inkább fokozódni fog. A munkaidő csökkenése már nem a távoli jövő kérdése, hanem a ma problémája. A technika fejlődése, a munkakörülmények állandó javulása, de elsősorban a tudomány és termelés előrehaladottsága, a termelékenység fokozódása még nagyobb mértékben igényli a megoldásra váró problémát: a szabad idő jobb, eredményesebb és társadalmilag hasznosabb felhasználását. A szabad idő helyes felhasználásában egyik nagyon fontos feladat a társadalom minden rétege általános műveltségi színvonalának további emelése. A szocialista ember egész életmódjában végbement változások szükség szerűen követelik a továbbtanulást azok számára, akik valamilyen oknál fogva fehébbet ezt nem tehetik meg. Ezzel is közelebb kerülünk a különböző osztályok, rétegek társadalmi és kulturális helyzetének kiegyenlítéséhez.

Azért kell szólnunk erről, mert egyes területeken üzemek, termelőszövetkezetek, hivatalok vezetői között még találunk szép számmal olyanokat, akik nem értették meg a továbbtanulás szükségességét és jelentőségét. Gyakori jelenség egyes vezetők részéről olyan magatartás, amely nem segíti a továbbtanulni vágyókat.

Ami a legrosszabb e téren ves nézetek között, hogy egyes vezetők egyszerűen rosszszéven veszik, ha valaki tovább akar tanulni. Úgy gondolják, a magasabb képzettség elnyerése a dolgozók fluktuációját fogja előidézni. Az ilyen téves nézetek a kényelmesség, a konzervativizmus, az újtól való idegenkedés talaján szülnének meg. Az ilyen vezetők nem látják, hogy a továbbtanulók nem egyszerűen a különböző tudományok alapjai tételeinek elsajátítását végzik. A továbbtanulás jelentős szerepet tölt be az eszmei-ideológiai offenzíva sikeresebb megvívásában is. Azt ma már mindenkinek tudnia, hogy a műveltebb munkás precízebben és gyorsabban tudja elvégezni feladatát, hogy mennél műveltebb egy nép, annál műveltebb az ország. Ezért küzdeni kell az ilyen és ehhez hasonló nézetek ellen.

A falvakban a tanulás szempontjából különösen

megnögett a jelentőség a szabad idő jobb kihasználásának. Ma már a falusi dolgozók szabad idejét növelni a nagyszámú mezőgazdasági termelésre való áttérés. Igaz az is, hogy falun ma még nem elsősorban a továbbtanulás, a magasabb főiskolai vagy egyetemi végzettség megszerzése a legfontosabb, egyszerűen a mezőgazdaság körében az általános iskola 8 osztályának, a középiskolának, vagy a mezőgazdasági szakiskolának elvégzése a közvetlen feladat. Ez persze az általános műveltség emelésén túl közvetlen igény és szükségszerűség a mezőgazdasági termelés magasabb szintre történő emelése. Itt is érvényes az a megállapítás, hogy csak a műveltebb parasztság képes a korszerű, nagyszámú mezőgazdaság megteremtésére. Ezért egyik legfontosabb feladata a falusi állami vezetőknek, a mezőgazdasági szakvezetőknek, hogy a termelékenység fokozása mellett párhuzamosan biztosítsák a falu kulturális feléledését. Csak helyeselni lehet az a gyakorlatot, melyet néhány megyében az utóbbi években kialakítottak a falusi dolgozók általános műveltségének és szakismereteinek tervszerű növelésére. A népművelésben dolgozó társadalmi aktívák ezekben a megyékben évről évre alapos felméréssel tervet dolgoznak ki, hogy az általános iskolai tanulmányok befejezésére szaktanfolyamokra és a középsikolákra hány dolgozó irányozzának elő. E tervet alapján látnak hozzá egy-egy területen a szervezéshez. Nagy gondot fordítanak emellett arra is, hogy a termelőszövetkezetek a szakismeretek utánpótlásának biztosítása érdekében saját erőből vagy állami támogatás útján társadalmi ösztöndíjalapot létesítsenek és minél több arra alkalmas fiatalat küldjenek továbbtanulni.

Ma még azonban jó néhány helyen, különösen falun, nem fordítanak fontosságának megfelelően gondot a dolgozók kulturális, műveltségi színvonalának emelésére. Ha ez a kérdés szóba kerül, sok esetben kézlégyintés a válasz, ki tud ezzel foglalkozni az egyezri gond között? — megjegyzéssel.

Mindazoknak, akik ma ismerték fel a kulturális nevelés munkájának fontosságát, érdemes volna sürgősen változtatni nézeteiken, és a gyakorlatban is fokozottabb támogatást és megbecsülést kell adni azoknak, akik sajátjuknak tekintve e fontos kérdést, fáradságot nem ismerve dolgoznak azon, hogy társadalmunk minden rétege mielőbb tudásban és műveltségben feljőjjön az előttünk álló feladatokhoz.

NAGY LÁSZLÓ, az MSZMP KB tudományos és kulturális osztályának munkatársa.

Kibővített ülést tartott a makói pártbizottság

Tegnap, november 9-én kibővített ülést tartott az MSZMP makói járási-városi bizottsága, amelyen részt vett Komócsin Zoltán elvtárs, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Népszabadság főszerkesztője, Győri Imre elvtárs, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának első titkára, Szőnyi Ferenc elvtárs, a makói járási-városi pártbizottság első titkára.

A kibővített pártbizottsági ülést Arató Márton, a makói járási-városi pártbizottság titkára nyitotta meg. Az ülés résztvevői meghallgatták Komócsin Zoltán elvtárs tájékoztatóját az időszerű kül- és belpolitikai kérdésekről. Ezt követően Szőnyi Ferenc tájékoztatója hangzott el a makói járás időszerű gazdasági és politikai kérdéseiről.

A Vitában felszóltak: Győri Imre, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának első titkára, id. Szabó János, az I. kerületi pártalapszervezet titkára, Forgó László alezredes, a kiegészítő parancsnokság vezetője, id. Sulyok József pártbizottsági tag, a Cipész Ktsz dolgozója, id. Szabó Jánosné, a pártbizottság tagja, Szűcs József, a VI. kerületi pártalapszervezet titkára, Engler Mihály, a kiszombori József Attila Tsz elnöke, Móricz József, a makói Kossuth Tsz párttitkára, Molnár László, a makói Lenin Tsz párttitkára, Bíró Sándor, a Cipész Ktsz párttitkára, Bandúr János, a vegyipari vállalat igazgatója, Kiss Ferenc, a kispombori ktsz párttitkára, Nagy-Rébék Jolán, a kórház párttitkára, Miklós János, a tüdőoltó pártalapszervezet titkára, Fazekas András, a pártbizottság tagja és Fazekas János, a gépjárató állomás igazgatója.

Közéletünk hírei

ÁTADTA MEGBÍZÓLEVELÉT AZ IRÁNI CSÁSZÁRSÁG ÚJ MAGYARORSZÁGI KÖVETÉ

Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke szombaton fogadta Massoud Foroughi rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert, az Iráni Császárság új magyarországi követét, aki átadta megbízólevelét.

Massoud Foroughi követ megbízólevele átadásakor beszédet mondott, többek között hangsúlyozta:

— Nagy örömmel tölt el, hogy országomat a művészetnek és a kultúrának olyan otthonában képviselhetem, amelyen Magyarország, Országaink hosszú idő óta jó kapcsolatokat tartanak fenn egymással, s örülünk, hogy az elmúlt években erősödtek ezek a baráti kapcsolatok.

Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke válaszolt a követ beszédére. Többek között elmondotta:

ÜDVÖZÖLTÜK A KÉT ORSZÁG KÖZÖTT KIALAKULT KULTURÁLIS KAPCSOLATOKAT, AMELYEK ÚJ LEHETŐSÉGET NYÚJTANAK SZÁMUNKRA A GAZDAG ÉS NAGYMŰLTŰ IRÁNI KULTÚRA SZELÉSEBB ÉS MÉLYEBB MEGISMERÉSÉRE. MEGGYŐZŐDÉSEM, HOGY AZ ÖSZINTE EGYÜTTMŰKÖDÉSRE IRÁNYULÓ, KÖLCSÖNÖS TÖREKVÉS MEGBÍZHATÓ ALAPUL SZOLGÁHAT ORSZÁGAINK GAZDASÁGI, KERESKEDELMI ÉS KULTURÁLIS KAPCSOLATAINAK TOVÁBBI FEJLESZÉSÉHEZ. EZ AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS ELŐSEGÍTI A KÜLÖNBÖZŐ TÁRSADALMI RENDSZERŰ ORSZÁGOK BÉKÉS EGYMÁS MELLETT ÉLÉSE ELVÉNENK EGYSÉRE FOKOZÓDÓ ERVÉNYESÜLÉSÉT.

A megbízólevelét átadása után az Elnöki Tanács elnöke szívélyesen elbeszélgetett a követel.

Massoud Foroughi követ megbízólevelének átadása után a Hősök terein megkoszorúzták a hősi emlékművet.

ELUTAZOTT A JUGOSZLÁV SZAKSZERVEZETI DELEGÁCIÓ

Befejezte magyarországi látogatását a Jugoszláv Szakszervezetek Szövetségének küldöttsége, amely a SZOT Elnökségének meghívására tíz napot töltött hazánkban. A küldöttséget szombaton, elutazása előtt fogadta Beckl Sándor, a SZOT titkára.